

6^{ΟΣ} ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

«ΕΡΜΗΣ»

15 Μαρτίου 2025

Υπάρχουν 20 ερωτήσεις. Απαντήστε όσες περισσότερες μπορείτε. Όλες οι ερωτήσεις παίρνουν τις ίδιες μονάδες. Οι απαντήσεις σας να γράφονται στο κενό που υπάρχει αμέσως κάτω από την κάθε ερώτηση. Διάρκεια διαγωνισμού 2 (δύο) ώρες. Καλή σας επιτυχία!

1. Η καμπύλη ζήτησης ενός κανονικού αγαθού θα μετατοπισθεί κάτω και αριστερά αν:

- (α) Αυξηθεί το κόστος παραγωγής του αγαθού.
- (β) Αυξηθεί το εισόδημα των καταναλωτών.
- (γ) Μειωθεί η τιμή ενός συμπληρωματικού αγαθού.
- (δ) Μειωθεί η τιμή ενός υποκατάστατου αγαθού.

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το δ. Αν μειωθεί η τιμή ενός αγαθού και άρα αυξηθεί η ζήτησή του, τότε θα μειωθεί η ζήτηση του υποκατάστατου αγαθού.

2. Αν το κράτος σχεδιάζει να επιβάλλει φόρο με στόχο την αύξηση των κρατικών εσόδων, θα προτιμήσει να θέσει τον φόρο στην αγορά:

- α. του καφέ που έχει ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή $E_d = -1,2$
- β. του γάλακτος που έχει $E_d = -0,8$
- γ. της ζάχαρης που έχει $E_d = -1$
- δ. του τσαγιού που έχει εισοδηματική ελαστικότητα $E_Y = 2,5$

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το β. Όταν η $|E_d| < 1$ η ποσοστιαία μεταβολή της τιμής σε απόλυτες τιμές είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας και η συνολική δαπάνη ακολουθεί το πρόσημο της μεταβολής της τιμής. Σε αυτή τη περίπτωση, μια αύξηση του φόρου αυξάνει την τιμή και κατά συνέπεια και τη συνολική δαπάνη των καταναλωτών.

3. Μια επιχείρηση πουλά ένα προϊόν γραμμικής ζήτησης το οποίο έχει ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή $E_d = -2,5$. Αν η επιχείρηση έχει ως στόχο να αυξήσει τα έσοδά της, τότε πρέπει:

- α. να μειώσει την τιμή μέχρι το σημείο που η ζήτηση θα γίνει μοναδιαίας ελαστικότητας.
- β. να αυξήσει την τιμή του προϊόντος μέχρι να γίνει ανελαστικής ζήτησης.
- γ. να αυξήσει την τιμή του προϊόντος μέχρι να γίνει πλήρως ελαστική η ζήτηση.
- δ. να αυξήσει την τιμή του προϊόντος μέχρι η ζήτηση να γίνει μοναδιαίας ελαστικότητας.

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το α. Όταν η $|E_d| > 1$ η ποσοστιαία μεταβολή της ποσότητας σε απόλυτες τιμές είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής και η συνολική δαπάνη, άρα και τα συνολικά έσοδα, ακολουθούν το πρόσημο της μεταβολής της ποσότητας. Επομένως, η τιμή πρέπει να μειωθεί ώστε η ποσότητα να αυξηθεί και να αυξηθούν τα συνολικά έσοδα. Αυτό ισχύει μέχρι το μέσο της γραμμικής καμπύλης ζήτησης, όπου η $|E_d| = 1$ και άρα τα συνολικά έσοδα γίνονται μέγιστα.

4. Η Κατερίνα, φοιτήτρια Γερμανικής φιλολογίας, εκπλήσσεται που ένα εστιατόριο με ταϊλανδέζικο φαγητό είναι φθηνότερο σε ένα νησί απ' ότι στην Αθήνα. Η αδερφή της που σπουδάζει οικονομικά της εξηγεί ότι αυτό πιθανά να οφείλεται:

- α. στο ότι η ζήτηση για ταϊλανδέζικο φαγητό στο νησί είναι πιο ελαστική απ' ότι στην Αθήνα.
- β. στο ότι η ζήτηση για ταϊλανδέζικο φαγητό στο νησί είναι πιο ανελαστική απ' ότι στην Αθήνα.
- γ. στο ότι τα υλικά παρασκευής εξωτικών φαγητών στο νησί είναι ακριβά.
- δ. στο ότι στο νησί υπάρχουν πολλά εστιατόρια με παραδοσιακή ελληνική κουζίνα τα οποία έλκουν την πελατεία, επομένως η ζήτηση για ταϊλανδέζικο είναι πλήρως ανελαστική.

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το α. Στο νησί η ζήτηση για ταϊλανδέζικο φαγητό μάλλον είναι πιο ελαστική δεδομένου ότι οι καταναλωτές προτιμούν άλλο είδος φαγητού (π.χ. μεσογειακή, παραδοσιακή κουζίνα) επομένως το κατάστημα έχει μειώσει τις τιμές ώστε η αύξηση της ποσότητας να αυξήσει τα έσοδά του.

5. Μια επιχείρηση που χρησιμοποιεί προσωπικό ιδιαίτερης εξειδίκευσης στη βιοτεχνολογία σε σχέση με μια επιχείρηση κατασκευών που χρησιμοποιεί ανειδίκευτους εργάτες έχει:

- α. μεγαλύτερη ελαστικότητα προσφοράς
- β. μικρότερη ελαστικότητα προσφοράς
- γ. προσφορά μοναδιαίας ελαστικότητας
- δ. πλήρως ανελαστική προσφορά

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το β. Μια επιχείρηση που χρησιμοποιεί εξειδικευμένο προσωπικό δεν μπορεί εύκολα να προσαρμόσει την προσφερόμενη ποσότητα στις μεταβολές της τιμής. Επομένως, έχει μικρότερη ελαστικότητα προσφοράς από μια επιχείρηση που χρησιμοποιεί προσωπικό που μπορεί να το μεταβάλλει εύκολα.

6. Αν και η τιμή της βενζίνης έχει αυξηθεί κατά 10%, ένας οδηγός αυτοκινήτου εξακολουθεί να καταναλώνει 50€ για βενζίνη κάθε εβδομάδα. Πόση είναι η μεταβολή στη ποσότητα βενζίνης που αγοράζει;

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Μείωση κατά 10% αφού η δαπάνη έμεινε σταθερή.

7. Έστω τρία αγαθά X, Ψ και Z. Έχει παρατηρηθεί ότι η μεταβολή της τιμής του X επηρεάζει τη ζήτηση του Ψ και του Z και ότι η συνάρτηση ζήτησης του X είναι $Q_{DX}=120-2P_{\Psi}+4P_Z-2P_X$. Τα αγαθά X, Ψ και Z μπορεί να είναι:

- α. X=τριαντάφυλλα, Ψ=γαρίφαλα, Z= ζουμπούλια
- β. X= γαρίφαλα, Ψ=ορχιδέες, Z=λίπασμα
- γ. X=ορχιδέες, Ψ=ανθοδοχεία, Z= λίπασμα
- δ. X=τριαντάφυλλα, Ψ=ανθοδοχεία, Z=γαρίφαλα

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το δ. Η τιμή ενός υποκατάστατου μεταβάλλει προς την ίδια κατεύθυνση, δηλαδή θετικά, τη ζήτηση του αγαθού. Άρα τα αγαθά X και Z είναι υποκατάστατα επειδή υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της τιμής του ενός και της ζήτησης του άλλου. Ομοίως, τα X και Ψ είναι συμπληρωματικά επειδή η τιμή του Ψ επιδρά αρνητικά στη ζήτηση του X. Άρα τα X και Ψ είναι συμπληρωματικά ενώ τα X και Z υποκατάστατα.

8. Υποθέστε ότι οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς ενός προϊόντος είναι $Q_D=1000-40P$ και $Q_S= -200+20P$. Στη κατάσταση ισορροπίας αυτής της αγοράς, ποια είναι η τιμή, πόση είναι η συνολική δαπάνη των καταναλωτών, και πόσα είναι τα συνολικά έσοδα των παραγωγών;

α. Η τιμή είναι 13,3 η συνολική δαπάνη 446 και τα συνολικά έσοδα 6197

β. Η τιμή είναι 20 η συνολική δαπάνη και τα συνολικά έσοδα είναι 200

γ. Η τιμή είναι 20 η συνολική δαπάνη και τα συνολικά έσοδα είναι 4.000

δ. Η τιμή είναι 20 η συνολική δαπάνη 200 και τα συνολικά έσοδα 4.000

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το γ. $Q_D = Q_S \Rightarrow 1000 - 40P = -200 + 20P \Rightarrow P_0 = 20, Q_D = Q_S = 200, \Sigma E = \Sigma \Delta = 4.000$

9. Υποθέστε, όπως και στην άσκηση 8, ότι οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς είναι $Q_D=1000-40P$ και $Q_S= -200+20P$ και ότι η αγορά βρίσκεται σε κατάσταση ισορροπίας. Σε αυτή τη κατάσταση, ο φόρος δαπάνης ανά μονάδα προϊόντος και ο συνολικός φόρος που έχει εισπράξει το κράτος από αυτό το προϊόν όταν ο φορολογικός συντελεστής είναι 25%, είναι:

α. Φόρος 5€, φορολογικά έσοδα 1.000€

β. Φόρος 4€, φορολογικά έσοδα 800€

γ. Φόρος 5€, φορολογικά έσοδα 800€

δ. Φόρος 4€, φορολογικά έσοδα 1.000€

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το β. $P(1+0.25)=20 \Rightarrow P=16, \text{ Φόρος}=20-16=4, \text{ Φορολογικά έσοδα}=4*200=800.$

10. Υποθέστε, όπως και στην άσκηση 8, ότι οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς είναι $Q_D=1000-40P$ και $Q_S= -200+20P$ και ότι η αγορά βρίσκεται σε κατάσταση ισορροπίας. Αν, σε αυτή τη κατάσταση, το κράτος επιθυμεί να αυξήσει περαιτέρω τα φορολογικά του έσοδα από τον φόρο δαπάνης πρέπει να:

α. να τον αυξήσει

β. να τον μειώσει

γ. να μη τον μεταβάλλει

δ. να τον καταργήσει

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το β. Εδώ, $E_D = \beta \cdot \frac{P}{Q} \Rightarrow E_D = -40 \cdot \frac{20}{200} = -4$. Όταν η $|E_D| > 1$ η ποσοστιαία μεταβολή της ποσότητας σε απόλυτες τιμές είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής και τα συνολικά έσοδα ακολουθούν το πρόσημο της μεταβολής της ποσότητας. Επομένως, η τιμή πρέπει να μειωθεί ώστε η ποσότητα να αυξηθεί και να αυξηθούν τα συνολικά έσοδα της επιχείρησης άρα και του κράτους.

11. Υποθέστε, όπως και στην άσκηση 8, ότι οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς είναι $Q_D = 1000 - 40P$ και $Q_S = -200 + 20P$ και ότι η αγορά βρίσκεται σε κατάσταση ισορροπίας. Αν, σε αυτή τη κατάσταση, ένας μεμονωμένος καταναλωτής τον περασμένο μήνα αγόρασε 10 μονάδες του αγαθού και δαπάνησε το 10% του εισοδήματός του, τότε το μηνιαίο εισόδημά του είναι:

α. 1.000€

β. 2.000€

γ. 1.330€

δ. 4.000€

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το β. Συνολική δαπάνη $20 \times 10 = 200$. Άρα, $Y \times 0.1 = 200 \Rightarrow Y = 2000$.

12. Υποθέστε, όπως και στην άσκηση 8, ότι οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς είναι $Q_D = 1000 - 40P$ και $Q_S = -200 + 20P$. Έστω ότι οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλλουν την προσφορά τους με στόχο να μεγιστοποιήσουν τα συνολικά τους έσοδα. Αν η μετατόπιση της καμπύλης προσφοράς είναι παράλληλη, η νέα συνάρτηση προσφοράς είναι:

α. $Q_S = -250 + 20P$

β. $Q_S = 250 + 20P$

γ. $Q_S = 200 + 20P$

δ. $Q_S = 500 + 20P$

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το β. Η μεγιστοποίηση των εσόδων γίνεται στο σημείο όπου $|E_D| = 1$.

Δηλαδή, $-1 = -40 \frac{P}{1000 - 40P} \Rightarrow P = 12,5$ και $Q_D = 500$. Άρα η νέα συνάρτηση

προσφοράς θα διέρχεται από το σημείο αυτό και λόγω της παράλληλης μετατόπισης της, $\Rightarrow 500 = \gamma + 20 \cdot 12,5 \Rightarrow \gamma = 250$. Επομένως, $Q_s = 250 + 20P$.

13. Υποθέστε τα εξής δεδομένα για τη σχέση μεταξύ της ποσότητας του μεταβλητού συντελεστή παραγωγής (L) και της ποσότητας του παραγόμενου προϊόντος (Q) μιας επιχείρησης:

L	Q
1	35
2	80
3	122
4	156
5	177
6	180
7	177

Σε ποιο τμήμα αυτής της βραχυχρόνιας συνάρτησης παραγωγής συμφέρει την επιχείρηση να βρίσκεται;

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Μεταξύ 3 και 6 του L . Πριν από το 3, το οριακό προϊόν της εργασίας αυξάνεται με αυξανόμενο ρυθμό και άρα συμφέρει την επιχείρηση να αυξήσει περαιτέρω την απασχόληση, ενώ, από το 6 και μετά, το οριακό προϊόν της εργασίας γίνεται αρνητικό. Αυτή η περιοχή, δηλαδή μεταξύ 3 και 6, είναι η λεγόμενη «οικονομική περιοχή» που συμφέρει την επιχείρηση να βρίσκεται (και σε αυτή τη περιοχή μεγιστοποιούνται και τα κέρδη της).

14. Έστω ότι αυξάνεται η τιμή ενός κατώτερου αγαθού αυτό μπορεί να οφείλεται:

α. στο ότι αυξάνεται το εισόδημα των καταναλωτών

β. στο ότι αυξάνονται οι αμοιβές των εργαζομένων στον κλάδο παραγωγής του

γ. στο ότι μειώνεται η τιμή ενός υποκατάστατου

δ. στο ότι αυξάνεται το πλήθος των επιχειρήσεων που προσφέρουν το αγαθό αυτό.

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το β. Η αύξηση της τιμής των συντελεστών παραγωγής μειώνει την προσφορά μετατοπίζοντας την καμπύλη προσφοράς αριστερά. Αυτό έχει ως συνέπεια την αύξηση της τιμής και τη μείωση της ποσότητας ισορροπίας.

15. Βραχυχρόνια μια επιχείρηση που λειτουργεί σε συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού εάν πουλάει το προϊόν της στην τιμή των 5€ έχει μηδενικά κέρδη. Εάν το μέσο σταθερό κόστος είναι 1€ και το συνολικό μεταβλητό κόστος είναι 4.000€, τότε πουλάει:

- α. 500 μονάδες προϊόντος
- β. 1500 μονάδες προϊόντος
- γ. 1000 μονάδες προϊόντος
- δ. 0 μονάδες προϊόντος

Απάντηση και αιτιολόγηση:

$$\text{Το γ. } AFC = \frac{FC}{Q} \Rightarrow 1 = \frac{FC}{Q} \Rightarrow FC = Q.$$

$$\text{Κέρδη} = P \times Q - (FC + VC) \Rightarrow 0 = 5 * Q - (Q + 4000) \Rightarrow Q = 1000$$

16. Η επιχείρηση της άσκησης 15 βάσει των οικονομικών της στοιχείων πρέπει:

- α. να διακόψει τη λειτουργία της επειδή έχει μηδενικά κέρδη
- β. να διακόψει τη λειτουργία της επειδή η τιμή είναι πάνω από 4€
- γ. να συνεχίσει να λειτουργεί επειδή η τιμή είναι πάνω από 4€
- δ. να συνεχίσει να λειτουργεί επειδή η τιμή είναι πάνω από 1€

Απάντηση και αιτιολόγηση:

Το γ. Το σημείο διακοπής των εργασιών στη βραχυχρόνια περίοδο δίνεται από την ισότητα τιμής (5€) δηλαδή οριακού κόστους με το μέσο μεταβλητό κόστος ($AVC = \frac{VC}{Q} \Rightarrow AVC = \frac{4000}{1000} = 4$). Επομένως, εφόσον η τιμή είναι μεγαλύτερη από το μέσο μεταβλητό κόστος η επιχείρηση λειτουργεί βραχυχρόνια ($5 > 4$).

17. Να χαρακτηρίσετε ως σωστή ή λανθασμένη κάθε μια από τις παρακάτω προτάσεις.

Η αύξηση των δασμών που επέβαλαν οι ΗΠΑ στα εισαγόμενα από τον Καναδά και το Μεξικό προϊόντα πιθανόν να έχουν ως αποτέλεσμα στις ΗΠΑ:

- α. Να μειωθούν τα έσοδα από δασμούς εάν τα εισαγόμενα προϊόντα είναι ελαστικής ζήτησης.
- β. Να πυροδοτηθούν πληθωριστικές πιέσεις.
- γ. Να μειωθούν οι πωλήσεις των εγχώριων ανταγωνιστικών προϊόντων.
- δ. Να αυξηθούν οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων από τον Καναδά και το Μεξικό.
- ε. Να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα των εγχωρίων προϊόντων.

Απάντηση και αιτιολόγηση:

- α. Σ
- β. Σ
- γ. Λ
- δ. Σ
- ε. Σ

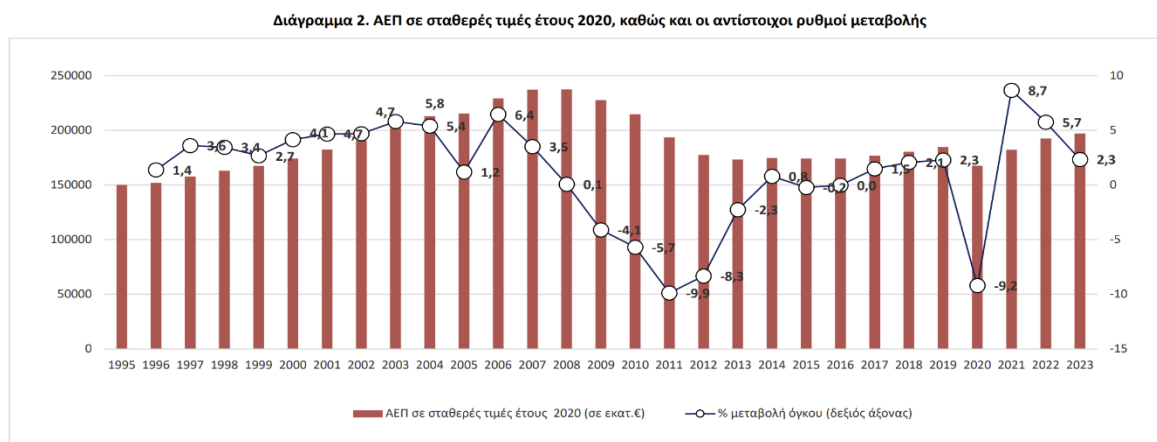
18. Να χαρακτηρίσετε ως σωστή ή λανθασμένη κάθε μια από τις παρακάτω προτάσεις:

- α. Οι συντάξεις είναι μεταβιβαστικές πληρωμές και δεν προσμετρώνται στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ούτε στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν.
- β. Η αμοιβή 1500€ ενός εποχιακά εργαζόμενου αλλοδαπού είναι μέρος του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος της χώρας του.
- γ. Η αξία αγοράς ενός ανακαινισμένου νεοκλασικού κτηρίου στο κέντρο της Αθήνας είναι μέρος του Ακαθάριστου Εγχωρίου Προϊόντος της Ελλάδας.
- δ. Η προστιθέμενη αξία της παραγωγής του μοτέρ ενός ψυγείου προσμετράται στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.
- ε. Η τελική αξία αγοράς του μοτέρ ενός ψυγείου προσμετράται στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.

Απάντηση και αιτιολόγηση:

- α. Σ
- β. Σ
- γ. Λ
- δ. Σ
- ε. Λ

19. Δίνεται ο παρακάτω πίνακας από τους Ετήσιους Εθνικούς Λογαριασμούς που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ (17 Οκτωβρίου 2024).

Να χαρακτηρίσετε ως σωστή ή λανθασμένη κάθε μια από τις παρακάτω προτάσεις.

- Η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ το 2021 σε σχέση με το 2020 ήταν 8,7%.
- Η ονομαστική μεταβολή του ΑΕΠ το 2023 είναι 2,3%.
- Η μεταβολή του ΑΕΠ κατά 5,7% το 2022 οφείλεται στη μεταβολή των τιμών και του πραγματικού προϊόντος.
- Τη δεκαετία 2013-2023 χαμηλότερο ΑΕΠ σημειώθηκε το 2020 πιθανόν λόγω της κρίσης χρέους που ξεκίνησε το 2008.
- Το ΑΕΠ του 2023 σε σταθερές τιμές του 2020 είναι λίγο μικρότερο από τα 200.000.000.000 ευρώ.

Απάντηση και αιτιολόγηση:

- Σ
- Λ
- Λ
- Λ
- Σ

20. Από τον πίνακα με τα Βασικά Μακροοικονομικά μεγέθη δίνονται τα παρακάτω στοιχεία.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Σε τρέχουσες τιμές. Σε εκατομμύρια €

Κωδ. ESA 10**		2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023*
B.1*g	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ σε αγοραίες τιμές	177,378	180,616	185,181	167,540	184,575	207,854	225,197
D.1.D.3.D.4	Πρωτογενή εισοδήματα που εισπράττονται από την αλλοδαπή	6,342	5,770	6,139	5,921	5,997	7,311	9,173
D.1.D.2.D.4	Πρωτογενή εισοδήματα που πληρώνονται στην αλλοδαπή	8,424	9,124	8,854	7,614	7,315	10,028	16,219

Να χαρακτηρίσετε ως σωστή ή λανθασμένη κάθε μια από τις παρακάτω προτάσεις.

- Το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα το 2023 είναι 218,151.
- Το Καθαρό Εισόδημα από το εξωτερικό το έτος 2022 είναι 2.717.
- Όταν το Καθαρό Εισόδημα από το εξωτερικό είναι αρνητικό το Ακαθάριστο Εγχώριο προϊόν είναι υψηλότερο από το Ακαθάριστο Εθνικό προϊόν.
- Το 2018 το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα είναι μεγαλύτερο από το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.
- Το 2023 τα Πρωτογενή εισοδήματα που εισπράττονται από την αλλοδαπή αυξάνονται κατά 25,46% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Απάντηση και αιτιολόγηση:

- Σ
- Λ
- Σ
- Λ
- Σ